

Posudek na diplomovou práci LENKY LUDVÍKOVÉ „Destinace cestovního ruchu Česka v mentálních mapách“

Diplomová práce Lenky Ludvíkové „Destinace cestovního ruchu Česka v mentálních mapách“ pracuje s konceptem mentálních map v kontextu geografie cestovního ruchu a zároveň v kontextu problematiky didaktiky geografie. Práce je založena na rozsáhlém empirickém výzkumu, který jednak analyzuje mentální mapy z didaktického hlediska – kvalitu zakreslení tvaru Česka a správnost lokace uvedených destinací, ale také hodnotí povědomí respondentů o nejnavštěvovanějších destinacích Česka z hlediska domácího i zahraničního cestovního ruchu.

Autorka také v úvodu práce předkládá hypotézy o vlivu věku, pohlaví, místa bydliště, typu školy či vzdělání rodičů na kvalitu mentální mapy a určování nejnavštěvovanějších destinací. Tyto hypotézy se pak v rámci práce snaží potvrdit či vyvrátit na základě sledovaných výsledků hodnocení kvality mentálních map a určování zásadních destinací cestovního ruchu v Česku.

Velmi komplexně je pojata diskuse literatury, která seznamuje čtenáře s teoretickými východisky sledované problematiky. Autorka prokazuje široký přehled nejen o literatuře zabývající se cestovním ruchem, ale také o kvalitě a obsahu širokého spektra učebnic geografie pro jednotlivé stupně a typy škol. Kladem je také uvedení definic základních pojmů používaných při studiu cestovního ruchu. Solidní základ pro analýzu mentálních map a různé aspekty kognitivního mapování poskytla autorce také znalost množství prací z oblasti behaviorální geografie a mentálních map. Přínosem bezesporu je, že se autorka v diskusi této literatury neomezila pouze na základní pojmy a definice z této nepříliš rozšířené oblasti sociální geografie, ale uvádí také nejzajímavější aspekty a výsledky empirických výzkumů prováděných v rámci kognitivního mapování. Tuto tematiku dále rozvíjí ve třetí kapitole, kde se také podrobněji věnuje rozdílům v prostorových schopnostech mezi různými kategoriemi dětí a kategorizaci chyb vznikajících při kognitivním mapování.

Čtvrtá kapitola podrobně a srozumitelně popisuje metodiku práce a postup autorky při jejím empirickém výzkumu a při sběru dat z oblasti cestovního ruchu. Na první pohled je patrná neobyčejná pečlivost autorky při hledání analytických prostředků mentálních map zejména z didaktického hlediska. Na pregraduální úroveň je neobvyklý také rozsah zkoumaného vzorku respondentů a jejich mentálních map, tj. 856 respondentů v rozdílných věkových kategoriích, typech škol, z různých měst ČR i z různých rodinných prostředí. V neposlední řadě jsou zajímavá i porovnání s kontrolní skupinou studentů geografie na Přírodovědecké fakultě UK v Praze.

Pátá a šestá kapitola již představují vlastní analýzu mentálních map nasbíraných v průběhu ročního empirického výzkumu autorky. Autorka analyzuje několik aspektů mentálních map v závislosti na jednotlivých charakteristikách respondentů. Zajímavá je kombinace několika metodických postupů – různé indexy, expertní hodnocení atd. O pečlivosti zpracování výsledků výzkumu svědčí např. i podrobná planimetrická měření získaných map atd. Přínosem také je, že autorka nezůstává u pouhého konstatování rozdílů v mentálních mapách dle různých kategorií respondentů, ale snaží se také najít vysvětlení a příčiny těchto často překvapivých rozdílů. U analýzy destinací cestovního ruchu musím hodnotit kladně např. i objektivní hodnocení zatíženosti jednotlivých lokalit (tj. přepočtení na návštěvníky na km²). Zajímavé je i spojení s různým typem školy respondentů – zejména rozdíl mezi klasickou ZŠ

a srovnatelným stupněm víceletých gymnázií, popř. také hodnocení výsledků ve vztahu se vzděláním rodičů a předpokládaným rodinným zázemím a zkušenostmi s cestováním.

V závěru práce autorka shrnuje nejdůležitější poznatky zjištěné na základě analýzy mentálních map a destinací CR, diskutuje hypotézy z úvodu práce a také nabízí možnosti pro další výzkum pomocí mentálního mapování v oblasti cestovního ruchu.

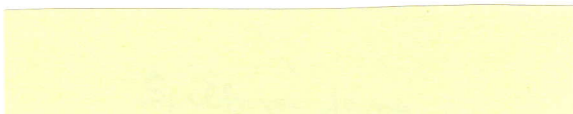
Předložená diplomová práce Lenky Ludvíkové je velmi kvalitní studií z oblasti behaviorální geografie aplikovanou na problematiku cestovního ruchu. Jde tedy o cenné (a v rámci české sociální geografie neobvyklé) propojení nepříliš rozšířeného metodického aparátu behaviorální geografie, coby dosud opomíjeného směru sociální geografie, a široce studované a stále atraktivnější problematiky cestovního ruchu. Význam předložené diplomové práce podtrhuje také spojení s didaktickým zaměřením výzkumu a vzděláváním v geografii (např. u lokalit nejde o subjektivní vyjádření respondentů, ale o jejich znalosti ohledně nejdůležitějších českých destinací CR).

Autorka projevuje dobrou znalost a přehled v široké oblasti literatury, nejen české, ale i zahraniční, a velmi dobrou schopnost provést kritiku použité literatury. Vynikající jsou také pedagogické předpoklady autorky a schopnost spojit závěry empirického šetření s aplikací do výuky a hledání vysvětlení pro rozdílné výsledky a rozdílnou kvalitu mentálních map jednotlivých respondentů. Práce je zpracována velmi kvalitně i po formální stránce a splňuje všechny náležitosti a požadavky kladené na tento typ prací. Nacházím jen několik málo překlepů či pravopisných chyb.

K předložené práci a její obsahové a formální stránce v podstatě nemám zásadní výhrady, pouze jednu kritickou připomínku. Autorka vyslovuje závěry o přijetí či zamítnutí hypotéz pouze na základě podprůměrného či nadprůměrného zastoupení sledovaných jevů v rámci populace respondentů. Výsledky šetření mají tak především informativní charakter a pro další výzkum či možnou publikaci výsledků by bylo vhodné měřit vliv jednotlivých charakteristik na kvalitu mentálních map a znalost destinací prostřednictvím vhodných statistických metod.

Vzhledem k tomu, že předložená práce představuje ojedinělou výzkumnou aktivitu v rámci doposud nepříliš rozšířené oblasti sociální geografie a navíc je zpracována velice kvalitně a pečlivě, jednoznačně doporučuji tuto diplomovou práci k obhajobě.

V Praze dne 27. května 2006

RNDr. Jana Spilková